

Օ Ր Ա Գ Ի Ր
ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

10 **ΦΥΛΛΟ 3**

غلطه ده اسکی بانق عثمانیده
حیره نیک غزه ته سی اداره سنه

* * *

Եկեղեցիէն ներս մտած ատենդ ձա-
կորմը մարմարինէս ատեսկ մը խոր
կայ, կարծես պատին մէջ փրփուած
այդ տեղի է ուր Ս. Յակոբ գլխատուե-
ցաւ եւ ուր պահուած է անոր գլուխը
(Մարմինը, ինչպէս յայտնի է, Սպանի-
է, ի Դոմբարդէլէ) :

Եկրկորդան մատուռներու մէջ
խորհրդաւ մէջ որոնք եկեղեցիին հետ կ'
հաղորդակցին սատախէ պլտիկ զոն
բով, մեղ այցելել կուտան ուրիշ հե-

տաքերական տապանակներ՝ արտա-
կարգ ու զրեթէ հնդկական կերպարան-
քով, որոնք ծածկուած են Դամասկոսի
թաւիշէ կամ Պրուսայի մետաքսէ վարա-
զոյրներով:

Արեւելքի հիւրամեծարութեան հա-
մեմատ, երբոր պատկառելի վաղիջուց
եկեղեցիներ դուրս կ'ելլենք, երիտասարդ
սարկաւազ մը դրանք առջեւ մեզի կ'ըս-
պասէ՝ արծաթէ երկայնաւիղ անօթով մը
ձեռու-ընտու վարդեջուր լեցնելու համար:
Յիրաւի, բացառաբար իրենց Գան-
ձարանը մեզի ցուցնելով՝ այդ քանի
(գունաւոր պլոտիկ քարեր որոնց վրայ
գլուխներ քանդակուած են) զիմազնու-
թեամբ սիրաւի հայ վարդապետները
սոնցեալին մէկ շատ յանկուցէլ տեսիլքը
տունին մեզի իրենց յախճապակի եւ սա-
տափի եկեղեցիներ մէջ, պահ մը մեզ
մոռցնելով մեր անասման յուսախաբու-
թիւնները:

ԲԻՆԻ ԼՈՂԻ

ԳԵՐԱՍԱՆՈՒՅԻՆԵՐՈՒ

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ծանրախոս Թաք Վերջերս շատ աշ-
խարհիկ խնդրով մը կը զբաղէր. — զե-
րասանութիւններուն ատաքնութիւնը: Ա-
րեւմտեան Տիւրքիոյ այդ այդքան փա-
փուկ խնդրին վրայ տուած է իր վէճը:
Հաստատուելով հանդերձ թէ զերասանու-
նիւնները ինչ փորձութեանց եւ ինչ վը-
տանգներու մէջ կ'ապրին, Պ. Տիւրքիոյ
զրեթէ թէ զերասանին շատ մը կ'ընեն «Իբր
արեւմտապաշտ» մեծագոյն տաղանդի եւ
իր կ'ընեն մեծագոյն արժանաւորութեան
կրկնակի ապացոյցը տուած էին»:

Թաքնի հետաքրքրական թուած է կա-
նացի հոգեւանութեան այս այնքան կընձ-
ուտ խնդրին վրայ մէկ քանի նշանաւոր
զերասանութիւններու կարծիքը առնել:

Օրիորդ Ժիւլիա Պաթէ, Թէպոզը-
Պրանսի մեծ զերասանութիւնը գրած է.

«Արեւելքի պարոն»:

«Հետ իս ամենեւին հարկ չէ որ զե-
րասանութիւնը բեմին վրայ արտայայ-
տած զգացումները փորձէ նաեւ իրական
կեանքին մէջ. վասն զի թատրոնն ալ
վիպականութեան պէս է, որուն մէջ սի-
րոյ ամենեւին մեծ նկարչները ամենեւին ա-
ւելի սէր զգացողները չեն»:

«Կարեւորը այն է որ արեւմտապաշտ
փափուկ եւ կենդանի զգայնութիւն մը
ունենայ, որպէս զի իր ներկայացնելիք
զերին արտայայտութիւններուն բոլոր երանգ-
ները կարենայ երեւակայել: Արդ, թա-
սերական կեանքին արտաքին պայման-
ները (ինչպէս որ իրաւամբ նկարագրած
է Պ. Տիւրքիոյ, զգայնութեան նրբանա-
լուն նպատակաւ չըլլալէ զատ, ընդ-
հակառակն դայն կը բխանան»:

«Երանալու համար պէտք է ինքզին-
քին վրայ ապրիլ, իր միտքն ու հոգին
զարգացնել ծածկաբար: Այս մասին սերը
կրնայ քանակել զորոք մը ըլլալ, բայց
պարտականութիւնը, զուտ արուեստը,
կեանքի բոլոր աշխիւ ձեւերն անկէ վար
չեն մնար: Հետեւաբար մեծ զերասա-
նութիւն մը պարկեշտ կրն մը ըլլալուն
արդեւ մը չի կայ: Երկու պարզապէս
անոր ատաքնութեան իսկապէս է»:

Անա՛ օրիորդ Ժան Հատիկին նամակը:

«Արեւելքի պարոն Ատէրէր,

«Երեկ ընդունեցայ Թաքնի այն թիւը,
որուն հետ հարցում մը ուղղեր էիք ինձի»:

«Իրաւ որ մարդ հրապուրելուն ձեւը
շատ աղէկ գիտէք: Լեզուի զեղանաւոր խոստ-
անուշ պահարանն մը մէջ զրեթ էք:
Պահարանը կ'ընեն, այն է մեծ վարպե-
տին՝ Տիւրքիոյ զեղեցիկ մէկ յօդուածը
«Դերասանութիւններու ատաքնութեան»
վրայ»:

«Բայց կը մնայ հարցումը, այսինքն
զեղանաւոր, եւ անոր առջեւ քիչ մը
կ'ընկրկիմ»:

«Դերասանութիւն մը քանի՞ ժամ, թե-
թեւաբար կ'ընէ մը ըլլալու է թէ կա-
տարեկապէս պարկեշտ»:

«Նայա զերասանութիւն մը կ'իյնայ՝
այս խնդրը լուծել: Եթէ պատասխանէ
թէ պարկեշտ ըլլալու է, զինքը կեղծա-
ւոր պիտի կոչեն: Եթէ պատասխանէ թէ
կրնայ քանի՞ ժամ ըլլալ, պիտի կարծեն
որ լիթթածին մէկն է»:

«Իմ կարծիքս այն է որ թատրոնի
մէջ ո՛չ մին անհրաժեշտ է եւ ո՛չ միւսը,
զերասանութիւն կ'ուզէ Աճեկ ներկայա-
ցնէ, կ'ուզէ Պոթի կ'ընէ»:

«Օր մը Արեւմտեան Տիւրքիոյ կարեւոր
զեր մը փորձել կուտար համբաւաւոր
զերասանութիւն մը: Դերասանութիւն չէր
կրնար վարպետին ուզածին չափ լաւ
արտայայտել իր զերը: — Ձեզաւ, օ-
րիորդ, չեղաւ, շատ գէշ է. զերին մէջ
մտնելու էք: Ինչ ընեմ, սիրելի վար-
պետս. զիտեմ որ ես ալ սուրբ չեմ, բայց
եթէ զերը լաւ խաղալու համար ձեր
զիւցադուներին բոլոր մոգութիւնները
պէտք է ունենալ, ես չեմ կրնար: — Տէ՛ր
օրորմեա, պատասխանեց հեղինակը իր
սովորական անկեղծութեամբ, անցեալ
զիւցեր պարկեշտ կ'ընէ մը զերը սքան-
չելի կերպով լաւ կատարելով»:

«Որովհետեւ Տիւրքիոյ մէկ խօսքը
միշտասկելէ աւելի սրամիտ ըլլալ ան-
կարելի է, ներքեւը որ մտերմօրէն ձեր
ձեռքը սեղմեմ ու ողջունեմ ձեզ»:

«ԺԱՆ ՀԱՏԻԿԻ»

Պ. Տիւրքիոյ սովորական թարգման-
ներէն մին՝ Օր. Պանշ Բիքսըն շատ սը-
րամուտեթեամբ փախուտ կուտար պա-
տասխանելէ.

«Արեւելքի պարոն»:

«Ներքեւը որ այս միջոցին Բոմբոյ
Պրանսի մէջ ունեցած ծանր աշխա-
տութեանս պատճառաւ մինչեւ հիմա չը
կրնի պատասխանել ձեզ, Սրբէն զիտեմ
որ վերջերս «Բոմբոյի կարեւոր խնդրով»
վրայ կարծիք յայտնել փախուտ տուի,
հետեւաբար ամենեւին չեմ համարձա-
կիր քորսէին տակը անցած դարձածին
վրայ խօսիլ: Մասնաւոր որ թէ՛ դա-
տաւոր եւ թէ՛ զատկի ըլլալով, անկեղ-
ծօրէն չպիտի կրնամ խօսիլ: Հետեւա-
բար ներողամիտ եղէք ինձի եւ ընդու-
նեցէք յարգանքներս»:

«ՊԼԱՆՇ ԲԻՔՍՆԵՆ»

Անա՛ ուրիշ երկու պզտիկ նամակներ
ալ.

«Պարոն»:

«Ինչո՞ւ կ'աշխատիք հասկնալ ինչ որ
տեղի կ'ունենայ թատերաբեմի վարա-
դօրէն ուրիշ վարագոյրի մը ետին: Դե-
րասանութիւն մը կեանքին մէջ հասարա-
կութեան պէտքը կ'ընեն ժամը ու ժամը
մինչեւ կէս գիշեր թատերաբեմին վրայ
անցուցած կեանքն է»:

«Եւ հոն, պարոն, իր ատաքնու-
թիւնը իր զերն է, ինչպէս որ կէս օրէն
մինչեւ ժամը հինգ ալ իր պարտականու-
թեան խօսք մը անցած ըլլալն իսկ չէր
զիտեր»:

Իրաւ է որ, երբ երկու թիւնը հա-
կըցաւ, նախ եւ առաջ մտաբերեց ամէն
բան խորտակել, զայն թափաղակելու յա-
րուցանել եւ ամուսնալուծութեան գատ
մը բանալ կնոյն զիմ»:

Բայց աղէկ մը մտածելով՝ այս բանը
բոլորովին ծաղրելի գտաւ: Միթէ ինքը
տասնէկ նախապաշտութեան, ասանկ
նկատողութիւններու կարեւորութիւն
սուրճ մարդ էր... Կարելի՞ բան էր որ
ինքն իր ձեռքով անանկ սքանչելի
հարաւորութիւն մը հրաժարէր ու ինքզինքը
նորէն աղքատութեան մէջ ձգէր...

Բայց ժամի եւ իր սիրականին փա-
փազածը այս էր: Շէնքը շնորհք բաժա-
նում մը, այսինքն աղաւթութիւն:

Թիւրքիոյ կենսապահ թոյակ մը յա-
կացնելին Կասթոն Տէրօթի, ինչպէս որ
չունի մը ոսկոր մը կը նետեն որպէս զի
երթալ կրճէ:

Ո՛չ, ո՛չ. տղան իր անունը պիտի
կրէր: Այս մասին օրէնքին արտադրու-
թիւնը շատ աղէկ գիտէր. ամուսնացեալ
կնկան մը զաւկին հայրը այն կնոյ ա-
մուսնինն է:

Եւ այդ տղուն շնորհիւ պիտի իշխէր
ժամի վրայ, որ պիտի ստիպուէր անոր
կամքին առջեւ զիտել ծնել:

Թիւրքիոյ փորձերն են: Պէտք չէ հայել
պահանջել իրմէ այն մէկ քանի ժամ-
ուան համար, որու միջոցին ինքն իրեն
համար կ'ապրի, եւ եթէ ձեր առաջա-
կածին նման փիլիսոփայական խնդիրներ
ալ լուծել պէտք ըլլայ, ամենեւին ժա-
մանակ չպիտի մնայ անոր»:

«ՄԱՐԻ ԼՈՂԻ»

«Այնքա՛ն պարոն,
«Կը հարցնէք թէ զերասանութիւն մը
ինչպէս ըլլալու է»:

«Ո՛չ չափազանց պարկեշտ, ոչ ալ
բոլորովին քանի՞ ժամ, թեթեւաբար կ'ընէ
մը ըլլալու է թէ կատարեկապէս պարկեշտ
է սովորական կեանքին մէջ, միայն
սա տարբերութեամբ որ թատերաբեմին
վրայ պէտք է իւրացնէ ցաւերը, ուրա-
խութիւնները եւ պարանքները այն զիւ-
ցադուներին հետ, որոնց պէտք է տայ
անոնց հոգին եւ չէ թէ իրը...»

«Տաղանդ ունենալու է, ահա այս-
չափ...»

«Եւ առ ալ շատ բան է, եթէ բաւա-
կան ալ չէ, ինչպէս կ'ըսէ Եթէ՛ն հեղե-
նակը»:

«ՍԷՐՆԻ»

Արտաքին լուրեր

Ա. Ն. Գ. Լ. Ի. Ա.

Անգլիոյ երեսփոխանական ժողովը
ընտրեց նոր ատենապետ մը Պ. Կըլլի,
11 ձայնի մեծամասնութեամբ: Այս ընտ-
րութեան առթիւ պատահեցան այնպիսի
միջադէպեր որոնց նման թերեւս տեսած
չըլլայ խորհրդարան: Աւանդութեան
համար ընտրուեցին կ'ընտրուի ամ-
բողջ ժողովին կողմէն: Ոչ մէկ կուսակ-
ցութեան ընտրելին չըլլալով իր պաշտօ-
նին պարտականութիւնները կատարեալ
անկողմնակալութեամբ կը կատարէ:

Երեսփոխանական ժողովին մէջ կ'ուզէ
պատահական կուսակցութիւնը ունենայ
մեծամասնութիւն կ'ուզէ պահպանողա-
կանը ունենայ, ատենապետը իր պաշ-
տոնին վրայ կը մնայ մինչեւ որ իր կամ-
քովը քաշուի ուզէ: Ասկէ առաջ ալ
պատահած է, բայց շատ քիչ անգամ,
որ ատենապետը իր ընտրութիւնը պար-
տական ըլլալ մասնաւորապէս այն կու-
սակցութեան որ կը տիրապետէ, բայց
11 ձայնի մեծամասնութեամբ սքիլիքի
ընտրութիւնը տեսնուած բան չէր: Ա-
ռաջին անգամ է 56 տարեկ է վեր որ
ատենապետը միաձայնութեամբ կամ մամ-
նաստուար մեծամասնութեամբ ընտ-
րուի: Ու ասոր վրայ աւելցնելու է այն
միջադէպերը որոնք պատահեցան. օրի-
նակի համար ընդգիծապի կուսակցու-
թեան պետը, Պ. Պալմեր, ընտրու-
թեան առաջ խնդրի առաւել ըրաւ
Իկհանովին ընդունակութիւնը: Եւ մաս-
կան նախարար սըր Ուիլիամ Հարթորդ
հարկադրուեցաւ միջամտել:

Ընդգիծապի կուսակցութեան օրա-
թիւրները հեղինական տաղեր ալ հրա-
տարակցին այդ «անձամտութիւն» նկատմամբ
սակայն նախարարական մամուլը կը
պատասխանէ թէ նախորդ ատենապետն
ալ իր ընդունակութեան մէկ ապացոյցը
չէր, որուն առաջ պաշտօնին կոչուելու
առաջ, բայց յետոյ տեսնուեցաւ թէ շատ
կարողութիւններով օժտուած է: Սպա-
սելու է Պ. Կըլլի փորձին ալ:

ԲԱՄԻՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

Բամիրի խնդրը որ երկար ատեն

անհամաձայնութեան առարկայ եղած էր
անգլիական եւ ռուսական զիւանադի-
ուութեան միջեւ վերջապէս կարգադ-
րուեցաւ: Երկու կողմին կատարելապէս դո-
հունակութեամբ սահմաններ գծուեցան:
Ռուսիա ձեռք անցուց մինչեւ հիմա իր
պահանջածին զլիւսաւոր մասը: Իսկ Անգ-
լիա իր հնդկական տիրապետութեան
համար շատ ապահով սահմանադրուի մը
ունեցաւ: Հետաքրքրական կէտը այն է
որ, ինչպէս ըսինք անցած օր, այդ հողա-
յին բաժանումը կատարուեց է այն տեղ-
ուանքը որոնք դեռ շատ չընեն Չինաս-
տանի ձեռքն էին: Բայց Չինաստան
որ անդին անհեղինակ կացութեան մը մէջ
է ինչ հողը պիտի ընէ անքեր հողեր որոնց
կարեւորութիւնը միայն ռազմագիտա-
կան է:

Չ. Ն. Ա. Ս. Ս. Ա. Ն.

Ուրբաթ օրուան թուականով Ծան-
կային կը հետադրեն թէ փորձերու ատեն
Արմաթրոնի մեծ թնդանոթ մը պայթել
է Վուդուեկի ամրոցներէն մէկուն մէջ:
Այս արկածէն վտոգի միջերանոցն ալ
բռնկեց է. 50 հոգի մեռեր եւ վիրաւոր-
ուեցան:

Յորմուգ կղզիին մէջ երկու ամիս
առաջ ալ վտոգի միջերանոց մը օդը
եւելելով շատ մը զինուորներու կորուստ
պատճառեց: Կ'երեւի թէ չինացիները
շատ անհոգ կերպով կը պաշտպանեն ի-
րենց վտոգի միջերանոցը:

Պատերազմական ծախքերը հողաւոր
համար Չինաստանի կայսրը նորանոր
սուրբեր աւելցուցած է: Օտար երկրէ
հասած անիմոն մաքսատուրքն ալ ա-
ւելցած է:

Չին եւ ձԱՐՈՆ

Բեքաւոր կղզիները գտնուող Զաքո-
նական զորախումբերուն մէջ սաստիկ
քրոնիկա կը տիրէ: Չինական քաղաքնե-
րը ընդհանրապէս աղտոտ են, բայց մաս-
նաւորապէս Բեքաւոր կղզիներու կեղ-
տոտութիւնը նշանաւոր է:

Հ. Ն. Գ. Ա. Ս. Ս. Ա. Ն.

Կիւրիթին Չիթրայի զէմ յառաջացող
անգլիական դուքերը յաջողեցին անցնիլ
Շուստարի կիճքը որ 10,000 ռաբ թաք-
ութեան վրայ է:

Գնդապետ Բիլլի 600 հոգիով մտե-
ցած է Չիթրայի: Թշնամին շատ մօտ
է. կը սպասէ նոր զօրքերու որպէս զի
յարձակում ընէ եւ երթայ տարթոր
Ռօպերթինը ազատէ:

Չիթրայի մէջ պաշարուած անգլիա-
կան զօրքերը հիմա ապահով վիճակի
մէջ են: Բիլլի եւ Ռօպերթինի զօրքերը
չուտով կը միանան եւ Ումրա իշխանը

տուն մը, որ երկու դուռ ունէր եւ
տան մէջ աղտոտակա բարիւղի մը,
քէօղի կոմսը, բնակարան մը վարձ
էր:

Այս լուրը բացարձակապէս անսխա-
նակ Կասթոն Տէրօթի:

Ամուսնանալին ի վեր Բուայալ փո-
ղոցի քիւլպին անդամակցած ըլլալով
Ֆոքսօղը կը ճանչար, եւ Ֆոքսօղ վաթի
նմանող զգացում մը կ'ազդէր իրեն: Բ-
սել չէ թէ Կասթոն Տէրօթ վաթիկ
իր բաժնի գոնիկ նշանակութեամբը
բայց զործն են իր Ֆոքսօղի վիճի
աչքերը անհրաժեշտութիւն անհրաժեշտու-
թիւն մը յառաջ կը բերէին իր վրայ՝
Եթէ մարմինն առ մարմին կուտ
նուէին, Կասթոն Տէրօթ թերեւս կրնար
Բիլլը իր հուճկու թիւերուն մէջ խնդ-
րել. բայց որիք ու եւ է կոխի մէջ յաջ-
թուերուն ապահով էր, ճիշդ իր կիրճի
բարեկամին պէս:

Ուրիշ, պարկեշտ, աղէկ ընտ-
րութիւններ կեանքի մէջ խոր հակակրօ-
թիւն եւ սարսափի պէս բան մը կը ներ-
շնեն միշտ անոնց, որոնք պատուոյ օ-
րէնքներէն դուրս կ'ապրին:

Հետեւաբար Պ. Տէրօթ ամէն բան
ընելու պատրաստ էր Բիլլի ալ Ֆոքսօղի

թակարդի մը մէջ ինկածի պէս կը բըռ-
նուի:

Ռ. Ո. Ս. Ս. Ա.

Եւ մտական նախարարը Յիւլիան
րուպի վարկ մը բացեր է Ռուսիոյ Կա-
մաւոր նաւատորմիդին, երկու նոր յա-
ծաւորակ նաւ չինելու համար:

— Մոլային նախարարը հրաման տը-
լաւ ծովապետ Թրիթօֆի, որ Ուլիկա-
նոսի ռուսական նաւարաժներն հրամա-
նատարն է, մայիս 1ին Բուպէ համա-
խըմեղ իր զլիւսաւոր նաւերը, մասնա-
ւորապէս երեք հատ առաջնակարգ զու-
հաւորները:

Նաւարաժներն միւս մասը հրամա-
նատրութեամբ Ալէքսէի Գոմոլայինի
ատեն պիտի գտնուի Նակապաքի:

ՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ

Ծանկայ, 15 ապրիլ
Չինացի պաշտօնեայի մը զրկու-
մանաւոր նամակ մը կ'ըսէ թէ խաղա-
ղութիւնը կնքուեց է Չինի եւ ձաքոն
միջեւ շարաթ օր:

Միւլան, 15 ապրիլ
Պիլիպպի թագաւորը երեկ հոգեւոր
սաւ:

Բարիզ, 13 ապրիլ
Երեսփոխանական ժողովը ու ձեռք
կոտր վերջնապէս քուէարկեցին 1890
կրմապայցը:

— Անգլիական Աւստրալիա մարտ
նաւը Հաւր դնաց ողջունելու համա-
շանրապետութեան նախագահը որ չու-
րեքաթի հոս պիտի դայ:

Լոնտոն, 15 ապրիլ
Կալիֆօրնիայի կը հետադրեն թէ Ում-
րա իշխանը յայտարարեց է թէ զիտա-
ւորութիւն ունի զօրավար Լոնտի հե-
րանակցիլ խաղաղութեան համար:

— Օրագիրները կը հաղորդեն թէ զու-
րավար Իկհանովին օտար կատար
Լիպո-Մինսք երկաթուղիի գծին վրայ:
տոտութիւնը նշանաւոր է:

Ազգային լուրեր

Չատկի կիրակի առաւօտ Ս. Պա-
րիսը Հայրը հանգիստաւորապէս օր-
տարադէպ Մայր-Եկեղեցիին մէջ
քարոզ խօսեցաւ, բարեմայթիւթիւն
ներ ընելով Վեհ. Սուրբանին ա-
րեւատութեանը համար: Հա-
տայեաներու բազմութիւնը շատ մեծ
էր:

Ինչպէս հայրուած էինք, Ս.
Պատրիարք Հայրը երկուշաբթի օր
ժամը 7ին Պատրիարքարանի մեծ
սրահին մէջ հանգիստաւոր կերպով
ընդունեց ժողովականներու, Պ.
Պոլոյ թաղերու քարոյիչներուն եւ
թաղական խորհուրդներու ներկայա-
ցուցիչներուն, ինչպէս նաեւ եկեղե-
ցական եւ աշխարհական շատ մը
աղջակներուն հիւրհ

պանծաբան Կորնիւս շնորհաւորեցին
Զատիական տօնը Ս Պատրիարք
Հօր ։

Յորանական գեապանատան ա-
ռաջին թարգման Պ. Ռուէ եւ Աւըս-
տրիոյ գեապանատան քարտուղար Պ.
Ռոտովի Բոկաշէր երէկ Պատրիար-
քարան դալով, իրենց գեապանե-
րուն Կորնիւս շնորհաւորեցին Զատիա-
կան տօնը Ս. Պատրիարք Հօր ։

Պոլիարիոյ գործակատար Պ. Տի-
միթրօֆ երկուշաբթի Պատրիարքա-
րան դալով շնորհաւորեց Զատիա-
կան տօնը Ս. Պատրիարք Հօր ։

Ճիպլալթարի Անկլիքան եպիս-
կոպոսը Տ. Սդաֆօրտ, որ մայրաքա-
ղաքս կը գտնուի, եւ Մէմփրլը
Զորչի երէցը Ճօրճ Ժ. Բիւրթիս ե-
րէկ Պատրիարքարան դալով տե-
սակցեցան Ս. Պատրիարք Հօր հետ
եւ շնորհաւորեցին Զատիական տօնը ։

—o—

Շաբաթ օր Պատրիարքարան դա-
լով Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացան
հետեւեալ եկեղեցականները, որոնք
Ժամանակէ մը ի վեր Պոլիս հասած
էին զանազան կողմերէ .

1 Կարապետ եպիսկոպոս, Հա-
լէպէն .

2 Դեռնդ քահանայ, Հալէպէն .

3 Նշան քահանայ Ստեփաննան ,
Պիլանցի, Հալէպէն .

4 Սիմէն վարդապետ Դեռնդ-
եանց, Պուլանթլիցի, վանհայր Կո-
վայ Ս. Դանիէլի .

5 Արահամ վարդապետ Մշեցի,
միաբան Ս. Առաքելոյ վանքին .

6 Խաչատուր քահանայ Տէր Յա-
րութիւնեան, Ալաշկերտցի .

7 Տ. Թաթաւ քահանայ Կար-
միրեան, Զարչամպացի .

8 Վարդան վարդապետ Բլոխ-
րոնեան, Բէժմալցի .

9 Միքայէլ քահանայ Թահմալ-
եան, Սամանցի .

10 Աճէմեան Արիստակէս վար-
դապետ .

11 ԴալանՏեան Յովհաննէս եւ
պիսկոպոս .

12 Կարապետ քահանայ Երէցեան
Արմանցի .

Ս. Պատրիարք Հայրը սիրալի-
րնդունելութիւն ընելէ ետք, պէտք
եղածը որոշեց անոնց հանդտին
համար, պաշտօն չունեցող եկեղե-
ցականները յանձնարարելով Սա-
մանթլիս, Գալաթիա, Կասըմֆաչա-
ն եւ ուրիշ եկեղեցիներ, մինչեւ ցնոր
տնօրինութիւն մնալու համար ։

« ՀԱՅՐԵՆԻՔ » Ի ՕՐԱՅՈՅՑԸ

1895

Չորեքշաբթի 5 Ապրիլ (Հ. Տ.)
17 « Ն. Տ. »

Տ. Թ. Զ. Կ. Գ. Կ. 1943

տանի եւ երբայից զեսպանները, ինչպէս նաեւ Գարատաղի դործակատարը :

ԿՐՕՆԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ. Տէրսիմի Մազկերտ զաւասակին Շուրտ զիւղին մէջ տեղի ունեցած են հետեւեալ կրօնաբոխութիւնները :

Կիրակոս օգլի Յովհաննէս եւ իր զաւակները՝ Մարտիրոս եւ Խաչիկ, իր կինը՝ Խուսար, իր հայրը՝ Կարապետ, իր հօրեղբայրը՝ Ասատուր, իր հօրեղբորդի՝ Յովհաննէս խալամուծիւնը ընդգրկած ըլլալով, կոյուեցան Մուսթաֆա Հատի, Մէհմէտ Էմին, Հիւսէյն Նաճի, Այիշէ, Ալի Ասման, Հիւսէյն Շիւսնի :

Տէրսիմի Զարանձազ զաւասակին Բիլիսա թաղին հայ բնակիչներէն Ապրտնի զուսորը Ժառնալ խալամուծիւնը ընդունելով կոչուեցաւ Խատիճէ :

Այնթրապի հայ կիներէն Ուլաճան զուսոր Մանուկին, խալամուծիւնը ընդունեց եւ կոչուեցաւ Խատիճէ :

ՔՐԼԵՐԱՆ. Պաշտօնական զուգահէտէ կը տեսնուի թէ

Ռուսիոյն չարաթ, երկու հողի բնուեր են քուերայէ, մէկը Մաշապի միւսը Թարաթ :

Շարաթէ կիրակի, մէկ հողի բնուեր են եւ առջի բնուողներէն Յ հողի բնուեր են Խաղիւղ, Էթ-Մէյսան եւ Մաճար :

Կիրակիէն երկուշաբթի 4 հողի մեւսեր են Չէնկէլէյօ, Մաճար, Պէօսիւքաթէ եւ Տըւպուրէ :

ԳՐԱՐԱՄԱՆԻ մէջ, ուրբաթէն կիրակի, քուերայէ բնուեր են 16 հողի եւ մեւսեր են 10 հողի :

ԴԵՍՊԱՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆԸ. Բառուլին իշխանութիւն երկուշաբթի օր Լոյտի չոգեւանաւ Թրիէսթ ուղևորեցաւ, ուսկից Հոմ ակտի երթալ : Շոգեւանին մէջ շատեր կը գտնուէին ուղևոր մաղթելու համար իշխանութիւն, որ ա'լ մայրաքաղաքս չլիտի դառնայ :

Իսկ Բառուլին իշխանը զաղը կ'ուղևորի Պերլին, ուսկից ակտի երթալ իր նոր պաշտօնակէն, Բեղրպուրէ :

Երկուշաբթի ցերեկ, Բառուլին իշխանը եւ իշխանութիւն Թեւթնիայի սրահին մէջ ընդունեցին մայրաքաղաքին իր մեծ գաղթականութիւնը, որ բարի ճամբորդութիւն մաղթելուց իրենց : Սրահներէն մէկուն մէջ սեղան մը չափուած էր եւ բաժանիկներ պարպուեցան զեսպանին ու զեսպանութիւն կենացը :

—Իկրակի ցերեկ, Զատիկի պատարաղէն ետքը, Ռուսիոյ զեսպան Պ. Նէլիտովի սեղան մը առաւ որուն մասնակցեցան հարիւր կոչնական, որոնց մէջ էին Սերպիոյ զեսպանը ընտանիքով, Ռուսիոյ զեսպանը, Գարատաղի դործակատարը, զեսպանատան եւ հիւպատոսարանին պաշտօնէութիւնը, Քոլլիպոսահակնաւին սպանները եւ այլն :

—Անդլիոյ զեսպանին եղբորդի Պ. Լօրտիս Պըրլի մայրաքաղաքս եկած է կնոջը հետ եւ Անդլիոյ զեսպանատունը իշած է :

ԱՆՍՏՐԻՈՅ ՍԹՃՖանի արշիդքսուհին (հանգուցեալ Բոտոլի իշխանին այլին) Աղեքաղաքից զացած եւ անկից երուսաղէմ ուղևորած է, զատկական տունը

—Թողէք որ խօսքս չարունակեմ, յարեց Պ. Տէրբօթ, պէտք է որ վճռական բացատրութիւն մը ունենանք իրարու հետ : Երբ մեր միջեւ ո եւ է սխալ հասկըցողութիւն չինոյ, պիտի տեսնէք որ ես կարծածնուղ չափ ոչլ մարդ չեմ : Ուստի կը շարունակեմ : Ուրիշ մը ինչ յարեալստ գտնուեցաւ : Այդ ուրիշին անունը չեմ հարցնել, վասն զի գիտեմ :

Երառտի կինը առաջին անգամին աւելի ուժով ցնցուեցաւ :

—Այո՛, կրկեց Պ. Տէրբօթ, գիտեմ, եւ եթէ համարձակելի՝ պիտի ըսէի որ մէկտեսիկ ընտրութիւն մը ըրեր էք, վասն զի անոր պէս չնորհօքով մարդ չեմ ճանչնար :

Ժան ոտքի ելաւ . ամուսինին անվայթ եղանակով մը շարունակած այս խօսակցութիւնը իր պարկեշտութեան եւ արուեստիւնան ներքին զգացումները կը իրարտորէր :

Բայց Պ. Տէրբօթ անոր թեւէն ըսնեց եւ արկից քննարկ :

—Բայց ինչու խօսք չէք հասկնար, ըսաւ ուժով ձայնով մը, ձեր ազատութիւնը ուղածնուղ պէս գործածած ըլլալուդ համար ձեզ չեմ մեղադրեր . ընդ-

ԳԱՍԹԵՄՈՒՆԻՆԵՆ կը զրնն թէ, կ'ընէ Սալսան, Սինոպի մարդահամարին նախորդ պաշտօնապէս ծափեր էֆենտի իր որոծած ոճիւրհեայն համարն աշխատելին սովորատանիչ առեանին կողմէ իրբու ոճապարծ ամրաստանուած է ։

ԹՈՅԱԿ. Եպարքոսական հրամանով իր կատարական բոլոր պաշտօնապէսները ձեռնարկած են պատրաստել անոնք մը որուն մէջ պիտի նշանակուին իր բարձրագոյն պաշտօնեայ կամ քաղաքի իր պատկանած պաշտօնատնէն իր անհատական ինքնաշարժ ամրաստանը ստանալ ։ Միանգամայն տեղեկութիւն պիտի տրուի երկու տեղէ անոցուած ամրաստաններու մասին ։

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՆԵՐԸ . Մոնիթորին մէջ կը կարդանք .

«Ապրիլ 16ի Բեքթըր լոյսը կը ծանուցանէ եւ մենք վերապահութեամբ կ'արտաստանք թէ Խրիսթաքի էֆենտի Ջողաթօս սեղանաւորը , որ հիմակ Բարիզ փալատը, 500,000 Ֆրանքի գումար մը զրկելը է Կ. Պոլսոյ Յունաց Պատրիարքին »)

ՅՈՅՆ ԲԱՐԵՐԱՆ . Պ. Սինկրոս , հատուտապէս յոյս սեղանաւորը, իմաց տուած է թիւերի զրամատան 250 հազար ֆրանքի պիտի յանձնէ , պայմանաւ որ այդ գումարին տոկոսը զործածուի Բերայի անկեցիկ տղաքներուն համար ։ Բնկեցիկներուն խնամակալութիւնը այս միջոցներս զգուշութեամբ կ'աշխատեն մէջ էր հատուցութեամբ պակասութեան պատճառաւ ։

ԲԱՐԱՆԱՆԸ . Նոր կանոնադրի մը պատրաստած է քաղաքներուն վերայ , որոնց չափազործումը եթէ այս նոր կանոնադրին համեմատ կատարուի , տարին 175,000 ոսկի հասցից պիտի տայ կատարութեան ։ Պետական խորհուրդը առաջարկուած այս կանոնադիրը վիճարկանութեան պիտի դնէ այս օրերս , որոնք անորոշած պատուերի մը համեմատ ։

ՍԵՐՊԻՆԱՅԻ Նուագածուներու խումբը երկու շաբթի օր մայրաքաղաքու եկաւ ։ Այդ խումբը օր հարկի անդամ է կը պահուին , ունի 60 երգիչ , որոնց մէջ մէկ քանի կիներ ալ կան ։ Թէրէ-Պաշլի թատրոնին մէջ Նուագահանդէսներ պիտի տայ ։

ՈՂՈՂՈՒՄԵՆԸ . Իգմբէն կը զրնն թէ անցեալ շաբթու Սէլէի մէջ ողորմաբար կեկեր է զետակի մը յորդեւումը ։ Զերեը կոխեր են հինգ թաղ տասներեք հողի կորսուելը են . մինչեւ հիմա չորս զիակ գտնուել ։

Երկրեան վրայ չափ տուած է ։ Զուր (Շարունակութիւնը կարգաւ չորրորդ երեսը)

ՈՒՆԻԿԸ . Շիտակը ըսելով անանկ պատրաստեալ ընթացիկ ամսուան քանակը , չէի կոնար օր մը ձեր սեր վաճառելու յոյս ունենալ ։ Մեր ամսուան թիւինը պարզ ընկերակցութիւն մըն է եւ ոչ ուրիշ բան , եւ կ'ուզեմ առաջարկուած ձեռք թէ ինչ անկեղծ բարեկամութիւն կը զգամ ձեր վրայով ։ Ո՛չ զուր ճամբորդութիւն պիտի ընէք եւ ո՛չ եւս զամբարկցութիւն պիտի հանուի ։ Այս տունն ալ չպիտի մեկնիք . ։ Զեր գաւկէն հայրը եւ պիտի ըլլաւ ։

Երբ ժամն այս ստակալի խօսակցութիւնը բառ առ բառ պատմեց Քրիստոսի , երիտասարդ անձին յուսահատութեան մը մէջ ինկաւ ։ Այն մարդը կ'ուզէր իրմէ յախշտակի իր զուակը , զոր արդէն սրտին բոլոր անօժիւրը կը սիրէր . ։

Եւ անկարելի էր կտուիլ . ինքն ու ժամն կանխաւ յաղթուած էին . օրէնքը Պ. Տէրօթի կողմէն էր ։ Եւ զետակի կիները թշուառականին դիտարկութիւնը հակացած ըլլալով , զիտը թէ այս վեհանախնութեան պատճառն ինչ էր ։

(Շարունակելի)

որ մտադիր է ի մօտոյ հանքային ջուրերը ճամբորդութիւն մը ընել, ամուսիններ անուշով թեամբ պատասխանեց .

— Ի՞նչ, ջուրերը երթալու պէ՞տք ունիք, կ'ա ալ ամենայն սիրով հետեւինիք կուգո՞ւմ :

Նորատի կէնը սարափառահար աչքով անոր նայեցաւ .

Այն ատեն թշուառականը պաղ արիւնով չարունակեց .

— Ինձի նայեցէք, սիրելի՛ս, թուղթերն իս բաց խաղանք : Շատ աղէկ զիտեմ որ ըսցէք երթալու ո ու է փափագ չունիք : Միայն թէ կ'ուզէք քանի մը ամիս Բարիկէն հեռանալ, վասն զի զաւակ մը պիտի ծնիք : Ձեր հանքային ջուրերը երթալու փափաղին պատճառաւ է ա՜նա : Ձեր զարսնիքը հասկցածը ըլլալուս համար, սովորեցնելու հարկ չի կայ : Ձեւ կարծեր որ փորձէք ըսած ուրանալ, վասն զի չստ զիւրին է բը : Թիշկա կանչել ու իրողութիւնը հաստատելու տալ :

Ժան, որ մէկէն ի մէկ չփոթեր էր չուտով լնդիկները կտաւ ու որոշեց փութորով զիմազդաւել :

—Թողէ՛ք որ խօսքս շարունակեմ,
յարեց Պ. Տէրբո՛ւ, պէտք է որ լճապան
բացատրութիւն մը ունենանք իրարու
հետ, երբ մեր միջեւ ունէ պահանջ
կցեցողութիւն կ'ենայ, պիտի տեսնէ՛ք որ
ես կարծածնուղ չափի դէշ մարդ չեմ,
Ուտի կը շարունակեմ, Ուրիշ մը ինչ
բարեբաւօտ գտնուեցաւ, Այդ ուրիշին
անտեղ չեմ հարցնել, վասն զի գիտեմ
Նորատի կինը առաջին անգամը
ւելի ուժով կ'ընդունեցաւ։

—Այո՛, կրկնեց Պ. Տէրբո՛ւ, զիտեմ,
ես եթէ համարձակէի՝ պիտի ըսէի որ
մէկհատիկ ընտրութիւն մը ըրել էք,
վասն զի անոր պէս չնորճող մարդ չեմ
ճանչնար։

Օ՜տան ոտքի ելաւ . . . ամուսինին ան-
վայել եղանակով մը շարունակած այս
խօսակցութիւնը իր պարզեղէնութեամբ
ես արդու թիւն չեմ ներքին զգացումները
կը վիրտորէի։

Բայց Պ. Տէրբո՛ւ անոր թեւէն ըսնեց
ես ստիպեց որ նստի։

—Բայց ինչո՞ւ խօսք չէք հասկնար,
ըսաւ ուժով ձայնով մը, ձեր ազատու-
թիւնը ուզածնուղ պէս գործածած ըլլա-
նուղ համար ձեզ չեմ մեղադրել . . . ընդ-

տնկիք։ Շիրապը ըսելով անանկ պա-
րադանքու. ընթմամբ ամուսնացաք, ինծի
հետ որ, չէի կրնար օր մը ձեր ախր վա-
սելու մեջ յոյս ունենալ։ Միքն ամուսնու-
թիւնը պարզ ընկերակցութիւն մըն է
եւ ոչ ուրիշ բան, եւ կ'ուզեմ ապացու-
ցանել ձեզ թէ ի'նչ անկեղծ բարեկա-
մութիւն կը զգամ ձեր վրայով, Ո'չ
զուր ճամբարկութիւն պիտի ընէք եւ ո'չ
եւ զամբարկութիւն պիտի հանեն։ Այս
ստունէն ալ չպիտի մեկնիք . . . Զեր զաւ-
կին հայրը եւ պիտի ըլլա՛մ :

Երբ ժամն այս սոսկալի խօսակցու-
թիւնը բառ առ բառ պատմեց Վրիս-
թիւնի, երիտասարդ անհուն յուսահա-
տութեան մը մէջ ինկաւ։ Այն մարդը
կ'ուզէր իրմէ յախշտակիլ իր զաւակը,
զոր արդէն սրտին թուրը ուժովը կը սի-
բէր . . .

Եւ անկարելի էր կտուիլ . . . ինքն ու
ժամն կանխաւ յաղթուած էին . . . օրէնքը
Պ. Տէրօթի կողմէն էր։ Եւ դեռտակ կի-
նը թշուառականին դիտադրութիւնը
հասկցած ըլլալով, դիտը թէ այս լի-
հանձնութեան պատճառն ի'նչ էր .

(Շարունակելի)
